

מסע במדבר ותהליך נסירה

1. האדם הוא סולם

ויאמר אלי מלאך האלהים בקלום יעקב ואמר הנני: ויאמר שא נא עיניך וראה כל העתדים העלים על הצאן עקדים וקדים וקבדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה (בראשית לא, י"ב)

2. לאפשר אי שליטה

מעו במדבר בישימון דרך עיר מושב לא מצאו: רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף: ויאצקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יצילים: וידריכם בדרך, ישרה ללכת אל עיר מושב: ידו לה' ספדו ונפלאותיו לבני אדם: (תהילים קז, ד-ז)
מזמור לדוד בהיותו במדבר: הודיה: אלהים אלי אתה אשחרך צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ ציה ועיף בלי מים: כן בקדש סדיתך לראות עזך וקבדך: (תהילים ג, א-ג)

3. התבונן ודע!

אמר רבי יוחנן אלמלא לא ניתנה תורה היינו למדים צניעות מחתול וגזל מנמלה ועריות מיונה דרך ארץ מתרנגול שמפייס ואחר כך בועל (עירובין קב)

4. מי רוצה להיות עניו?

לכאורה מידת הענווה היא דבר שהוא נגד הטבע. כשדורשים מהאדם להיות עניו, משמעות הדבר באופן פשוט הוא לגזול ממנו את אישיותו... לדוגמה אם אדם פוגע בך, אל תשיב לו, תבטל את עצמך, תחשיב עצמך לכולם. לפי זה מידת הענווה באה עם הרגשה של שפלות, עצבות ואף כעס... כדי לשמוח הענווה וכדי שהיא תמלא את האדם שמחה ורוממות, יש צורך שתכונה זו תהייה מוטבעת באדם... אולם אם האדם שייך בטבעו אל עולם הכלל אל העולם האידיאלי, והוא מכיר בכך שהוא מבטא את עצמו ואת עצמיותו כאשר הוא מוציא אל הפועל בחייו את אותו עולם כללי אליו הוא שייך, ממילא הענווה כלפי הגודל האלוהי, כלפי האמת האלוהית מוסיפה בו כוחות ושמחה. (בנין האמונה, הרב משה בלייכר, עמ' 247)

5. טיפול בתאוות ממון

ההתמודדות העמוקה של המאמין מצויה במקום של הפער בין האמונה הסובייקטיבי לבין המציאות האובייקטיבית. פער זה מתעצם בעטייה של תאוות הממון, שעניינה שאיפה לקניינים ולבעלות הנתפסים בתור הממשות האובייקטיבית. התודעה האנושית הקלוקלת מזהה מציאות אובייקטיבית עם קניין חומרי או רוחני, ומי שהתרגל לחשיבה כזו, לא בנקל יוכל להתנתק ממנה. "אוהב כסף לא ישבע כסף" (קהלת ה, ט). אולם האלוקות שאליה מנסה האמונה האובייקטיבית להגיע אינה דבר שמנסים אותו ואוחזים בו, ולכן תאוות ממון חוסמת את הפן האובייקטיבי של האמונה. (שיעורים על ליקוטי מוהר"ן, א, הרב שג"ר, עמ' 198-297)

6. איש הקניין ואיש המדבר

'מי זאת עולה מן המדבר' שעל ידי שתגיע למדרגת מדבר יהי לכם תורה ומן וכל העניינים והמעלות הרוחניים. ובחינה זו ירשוה ישראל מיעקב אבינו שנקרא כך על שם עקב בחינת דלה וענייה והוא מה שנראה לו במראה הסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ... כיון שהוא לקח מאבני המקום וישם מראשותיו שמורה על בחינת מדבר ושפלות שהייתה בו הרי אף שיש בעלי מדרגה כמלאכים שעולים ויורדים אבל ה' ניצב עליו דווקא רק אתכם ידעתי משום שהוא בבחינת מדבר וזכה לכל ההבטחות כמו שאמר 'קטנתי מכל החסדים...' (בית גמי במדבר הרב מ. ר. לוריא, עמ' 10)

7. לאפשר שהיצר הרע יצא

אתי בר נש לאתדכאה, ההוא יצר הרע אתכפיא קמיה, ושליט ימינא על שמאלא, ותרווייהו מזדווגין לנטרא ליה לבר נש בכל ארחוי דהוא עביד, הה"ד "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך". (זוהר, וישלח, קסה, ב) בא האדם להיטהר נכנע היצר הרע לפניו, והימין שולט על השמאל, ושניהם מתחברים לשמור את האדם בכל דרכיו שהוא הולך....